

Daňové aspekty pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom, reštrukturalizačnom alebo exekučnom konaní

Týmto by sme Vám radi dali do pozornosti daňové dopady v súvislosti s pohľadávkami voči dlžníkom v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní, pohľadávkami voči dlžníkom, ktorým bol súdom určený splátkový kalendár a pohľadávkami v exekúcii.

Obchodnoprávne aspekty

Úpadkom dlžníka, ktorý sa dostane do platobnej neschopnosti, sa zaoberá Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). Zatiaľ čo konkurz alebo reštrukturalizácia sa týkajú ako právnických osôb, tak aj fyzických osôb, splátkový kalendár môže súd určiť iba dlžníkovi, ktorý je fyzickou osobou. Okrem procesnej stránky reštrukturalizácie, konkurzného konania a oddĺženia splátkovým kalendárom upravuje Zákon o konkurze a reštrukturalizácii aj podmienky prihlásenia pohľadávok veriteľov do reštrukturalizácie či konkurzného konania.

Exekučné konanie upravuje zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) (ďalej len „Exekučný poriadok“), pričom návrh na vykonanie exekúcie možno podať ako voči fyzickej tak i právnickej osobe.

Ohľadom bližších informácií Vám odporúčame obrátiť sa na svojho právneho poradcu.

V tejto súvislosti by sme Vás však chceli upozorniť na dôležitosť sledovania Vašich dlžníkov, ktorí vstúpili do konkurzného, reštrukturalizačného alebo exekučného konania alebo ktorým bol súdom určený splátkový kalendár. Štandardne sú informácie o týchto dlžníkoch zverejňované v Obchodnom vestníku (<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormulareZverejnene.aspx>) alebo Registri úpadcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR (<https://ru.justice.sk/ru-verejnost-web/pages/searchKonanie.xhtml?query=>). V súčasnosti však existujú aj ďalšie komerčné nástroje na monitorovanie situácie Vašich obchodných partnerov, napríklad prostredníctvom portálu FinStat so službou FinStat PREMIUM (<https://finstat.sk/premium#funkcie-monitoring>).

Dopady z hľadiska zákona o dani z príjmov

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „Zákon o dani z príjmov“) upravuje podmienky daňovej uznateľnosti odpisu pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní a dlžníkom, ktorým bol súdom určený splátkový kalendár ako aj podmienky daňovej uznateľnosti tvorby opravnej položky k takýmto pohľadávkam. Vo všeobecnosti je odpis pohľadávok (a tvorba opravných položiek k pohľadávkam) voči takýmto dlžníkom u veriteľa daňovo uznateľným nákladom, ak boli pohľadávky prihlásené do konkurzu alebo reštrukturalizácie v zmysle Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a ak to vyplýva z výsledku konkurzného konania, reštrukturalizačného konania alebo z výsledku oddĺženia splátkovým kalendárom. Zákon o dani z príjmov stanovuje aj určité výnimky, kedy je možné odpis pohľadávky daňovo uznať aj napriek skutočnosti, že do konkurzu prihlásená nebola, a to napríklad ak súd zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu alebo konkurz zastavil či zrušil pre nedostatok majetku dlžníka.

Zákon o dani z príjmov obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa daňovej uznateľnosti odpisu pohľadávky voči dlžníkovi, u ktorého sa začalo exekučné konanie. Daňovo možno uznať odpis pohľadávky voči dlžníkovi v exekúcii v prípadoch ak:

- je exekúcia alebo výkon rozhodnutia zastavený súdom alebo exekútorom z dôvodu zániku vymáhaného nároku po vyhlásení exekučného titulu alebo
- exekútor výkon rozhodnutia alebo exekúciu zastaví z dôvodov stanovených Exekučným poriadkom, napríklad ak dlžník zanikol bez právneho nástupcu alebo sa v zákonom stanovenej lehote nepodarilo zistiť majetok alebo

FINSERVIS TAX, s.r.o.,

Budova ORBIS, Rajská 7, 811 08 Bratislava

Bankové spojenie: Tatrabanka Bratislava, a.s. 2629708937/1100

IČO: 357 584 90

IČ DPH : SK 2020231532

e-mail: info@finservistax.sk

tel.: (+421) 2 444 526 78, 444 526 88

fax: (+421) 2 444 526 79

příjmy dlužníka, které by mohli být postihnuty exekucí. V tomto případě je možné daňovo účinně odpísať aj ostatné pohľadávky evidované voči tomu istému dlužníkovi

V nadväznosti na vyššie uvedené by neskoré prihlásenie resp. neprihlásenie Vašich pohľadávok u správcu alebo nepodanie návrhu na vykonanie exekúcie u dlužníka mohlo viesť k vzniku nedaňových nákladov vo Vašej spoločnosti.

Dopady z hľadiska zákona o DPH

V zmysle nedávnej judikatúry Súdneho dvora EÚ možno sledovať pozitívny trend v oblasti DPH v súvislosti s pohľadávkami voči dlužníkom v konkurznom konaní. Súdny dvor EÚ v rozsudku C 127/18 okrem iného konštatuje, že vylúčenie akéhokoľvek zníženia základu dane z pridanej hodnoty v národnej legislatíve, by odporovalo zásade neutrality DPH, z ktorej vyplýva, že podnikateľ musí byť zbavený bremena splatnej alebo zaplatenej dane v rámci svojich podnikateľských činností, ktoré samotné podliehajú DPH.

V slovenskej DPH legislatíve v súčasnosti absenteje ustanovenie umožňujúce opravu základu dane a DPH zaplatenej na výstupe v prípade, ak nedôjde k úhrade pohľadávky dlužníkom. Z európskej legislatívy a judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že ak dlužník pohľadávku voči veriteľovi neuhradí (napríklad z dôvodu platobnej neschopnosti), nedochádza k dodaniu tovaru alebo služby za protihodnotu, čím transakcia nespadá pod definíciu predmetu dane z pridanej hodnoty. Z tohto dôvodu je vhodné v konkrétnych situáciách zvážiť pri významnejších transakciách priamy účinok Smernice Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty. Vplyv skôr uvedeného rozsudku Súdneho dvora EÚ na slovenskú legislatívu ako aj ďalší vývoj v tejto oblasti budeme sledovať a náležite Vás informovať.

Bližšie informácie k praktickej aplikácii Vám radi poskytnú zamestnanci spoločnosti FINSERVIS TAX, s.r.o., JUDr. Tomáš Vavrak, tomas.vavrak@finservistax.sk, Ing. Vladimír Biľ, vladimir.bil@finservistax.sk, Ing. Lenka Pirožeková, lenka.pirozekova@finservistax.sk

